

Tevredenheid leefomgeving

Gemeente Delft

Het college wil dat Delft een stad is waar inwoners een gezonde omgeving hebben, waarin men prettig en actief kan wonen, opgroeien en ouder worden. In onze gezonde stad staat de kwaliteit van de leefomgeving centraal. De omgeving bevordert gezond gedrag en is groen. Mensen voelen zich er veilig en er is ruimte voor ontmoeting. Een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Een veilig gevoel wordt voor een groot deel bepaald door de situatie op straat en in de wijk. Ongewenst gedrag, rommel en slechte verlichting dragen bij aan een gevoel van onveiligheid. Sociale verbondenheid en controle bevorderen de veiligheid.

In deze factsheet maken we met de resultaten uit de gemeentelijke Omnibussenquête 2023 inzichtelijk hoe bewoners hun leefomgeving ervaren.

De factsheet geeft bewoners en professionals een beeld van de staat van de stad, de verschillen tussen wijken en buurten en daarmee handvatten voor beleid en uitvoering.

In de factsheet komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Leefomgeving... wat bedoelen we hiermee?
- Wat doet de gemeente aan het stimuleren van een prettige leefomgeving?

- Tevredenheid van Delftenaren met hun woning
- Tevredenheid van Delftenaren met hun woonomgeving
- Ervaren overlast in de buurt
- Veiligheidsgevoel onder Delftenaren
- Sociale leefbaarheid

Wil je meer informatie over de cijfers?

Neem dan contact op met Graziella Vitale van Gegevensmanagement/Onderzoek en Statistiek (gvitale@delft.nl).

Leefomgeving... wat bedoelen we hiermee?

Een gezonde leefomgeving is een omgeving die als prettig wordt ervaren, die bijdraagt aan de ervaren gezondheid en uitnodigt tot gezond gedrag. Het gaat hierbij om de omgeving binnen en buiten. Denk bij de omgeving binnen bijvoorbeeld aan zaken als tevredenheid met de woning, maar ook aan vocht- en schimmel-

plekken in de woning en aan het ventileren van de woning. Bij de omgeving buiten kijken we bijvoorbeeld naar het cijfer dat men aan de eigen buurt geeft, naar het veiligheidsgevoel van de bewoners en de sociale omgang in de buurt.

Wat doet de gemeente aan het stimuleren van een prettige leefomgeving?

De gemeente heeft een belangrijke rol in het verzorgen van een prettige leefomgeving. Zo is zij onder meer verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte, het ophalen van afval en voor de aanwezigheid van voldoende ruimte om te spelen, te sporten en elkaar te ontmoeten. Toch kan de gemeente dit niet alleen: een prettige leefomgeving maken we met elkaar! De gemeente staat daarom altijd open om met

mensen in gesprek te gaan over hun ideeën voor een betere leefomgeving: in uw wijk, in uw straat, in de stad. Op die manier worden heel verschillende onderwerpen opgepakt: het veiliger maken van een straat, het aanleggen van een buurtmoestuin, maar ook bijvoorbeeld in gesprek gaan met betrokken partijen als er sprake is van (woon)overlast.

Tevredenheid van Delftenaren met hun woning

Woontevredenheid is een belangrijk component van de kwaliteit van leven en verwijst naar het oordeel over de woning en de woonomgeving. Tevredenheid wordt beïnvloed door de fysieke en sociale kenmerken van de woonomgeving, maar ook door persoonlijke kenmerken van de bewoners.

Delftenaren zijn tevreden over hun woning, gemiddeld geven zij hier een **7,3** voor. Dit cijfer ligt gemiddeld iets lager onder bewoners van de wijken Voorhof (6,8) en Buitenhof (7,0). Het laagste cijfer voor de woning wordt gegeven door bewoners van de buurt Poptahof-Noord (5,2), gevolgd door bewoners van de Gillisbuurt (5,5), Multatuliibuurt (6,4), Indische buurt-Noord (6,4) en Westeindebuurt (6,5).

Delftenaren met een koopwoning geven hun woning gemiddeld een 8,1. Inwoners met een huurwoning via een woningcorporatie zijn in mindere mate tevreden met hun woning, gemiddeld krijgen deze woningen een 6,6. Inwoners die particulier een woning huren, geven deze gemiddeld een 7,0.

Tevredenheid met de woning en gezondheid

Van de inwoners die tevreden zijn met de woning ervaart 77% de eigen gezondheid als (zeer) goed, onder de inwoners die niet tevreden zijn (rapportcijfer 5 of lager) met de woning ligt dit percentage op 57%.

Woning passend bij huidig leven?

Voor acht op de tien Delftenaren is de woning passend bij het huidige leven. Onder jongeren van 25-34 jaar ligt dit aandeel lager, namelijk op 73%. Behalve leeftijd lijken achtergrondgegevens weinig invloed te hebben op dit aspect. Deze cijfers komen uit de Omnibusenquête 2021.

Binnenmilieu van de woning

De gezondheid van mensen wordt deels bepaald door de kwaliteit van het milieu in de woning. Een slecht binnenmilieu heeft een aanzienlijk effect op de gezondheid van bewoners, vooral bij mensen die daar gevoeliger voor zijn zoals kinderen, ouderen en mensen met luchtwegklachten. Het binnenmilieu wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit van de buitenlucht, maar binnenshuis kan de lucht ook slechter worden door bijvoorbeeld vocht, stoffen uit meubels, bouwmaterialen, schoonmaakmiddelen en roken. In een vochtige woning kan schimmel ontstaan en komen meer huisstofmijten voor. Dit kan zorgen voor meer luchtwegklachten, allergieën, luchtweginfecties en astma (zowel het ontstaan ervan als de toename van klachten).

Roken in woning

Van de Delftenaren geeft 6% aan dat er in huis de afgelopen 12 maanden dagelijks gerookt is. Onder laagopgeleiden ligt dit aandeel op 12% (onder de hoogopgeleiden op 3%) en onder bewoners van een huurwoning van een corporatie op 9%. In sommige buurten ligt het percentage waar dagelijks in huis gerookt wordt hoger, namelijk: Het Rode Dorp (15%), Krakeelpolder (14%), Indische buurt-Noord (13%), Fledderusbuurt (12%) en Biesland (12%).

Roken in woning en gezondheid

In huizen waar de afgelopen 12 maanden niet dagelijks is gerookt, ervaart 75% van de bewoners zijn of haar gezondheid als (zeer) goed. In huizen waar de afgelopen maanden wel dagelijks is gerookt, ligt dit percentage op 53%.

Vocht en schimmel in de woning

Uit de Omnibusenquête 2023 blijkt dat gemiddeld 18% van de Delftenaren last heeft van schimmel- of vochtplekken in woonkamer en/of slaapkamer. Bij 7% is dit zowel in de woonkamer als in de slaapkamer.

Van de Delftenaren die in een koopwoning wonen, heeft 12% te maken met schimmel- of vochtplekken in woonkamer en/of slaapkamer. Bij bewoners van een particuliere huurwoning of een huurwoning via een corporatie is dit percentage hoger dan gemiddeld, namelijk respectievelijk 25% en 22%.

Kijken we naar de wijken en buurten, dan valt op dat bewoners van de wijk Binnenstad (25%) en de buurten Centrum (34%), Centrum-Oost (32%), Centrum-West (22%) en Centrum-Noord (21%) relatief meer last hebben van vocht- en schimmelplekken. Dit geldt ook voor de wijk Vrijenban (21%) en de buurten Biesland (40%) en Indische buurt-Noord (30%). In de wijk Hof van Delft (26%) ligt de aanwezigheid van vocht- en schimmelplekken in de woning eveneens boven het Delfts gemiddelde, met name in de buurten Westerkwartier (37%), Westeindebuurt (33%) en Olofsbuurt (31%). Dit geldt ook voor de buurten Vogelbuurt-West (23%) en Vogelbuurt-Oost (21%) in de wijk Tanthof, de buurten Multatulibuurt (37%) en Poptahof-Noord (33%) in de wijk Voorhof, Gillisbuurt (31%) in de wijk Buitenhof en Professorenbuurt (25%) in de wijk Wippolder.

Schimmel of vocht in de woning en gezondheid

Van de inwoners die schimmel- of vochtplekken in de woonkamer en slaapkamer hebben ervaart 65% de eigen gezondheid als (zeer) goed, onder de inwoners die geen schimmel- of vochtplekken in de woning hebben ligt dit percentage op 75%.

Ventileren

Voldoende ventileren helpt om schadelijke stoffen uit het binnenmilieu af te kunnen voeren. In de Omnibusenquête 2023 hebben we gevraagd hoe vaak men de woning ventileert. De helft van de Delftenaren ventileert de woning 24 uur per dag, een derde ventileert de woning alleen overdag en een kwart ventileert de woning alleen met koken en douchen.

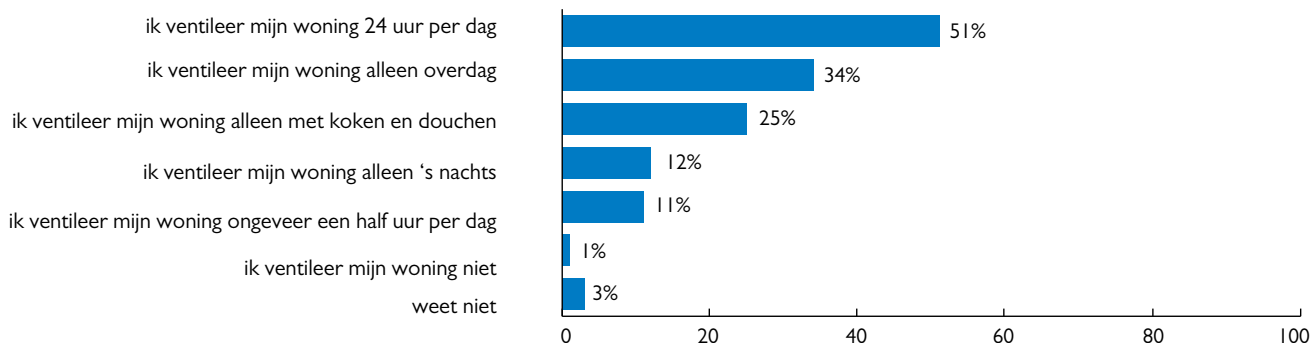
De woning 24 uur per dag ventileren is ideaal. Gemiddeld genomen ventileert 51% van de Delftse bevolking de woning het etmaal rond. Onder de volgende bevolkingsgroepen ligt dit percentage (aanzienlijk) lager: inwoners met een niet-westerse (30%) en westerse (40%) herkomst, jongeren van 18-24 jaar (36%) en van 25-34 jaar (43%) en bewoners van een huurwoning van een particulier (40%).

Ventileren van de woning en gezondheid

Er is geen duidelijk verband te zien tussen beleving van de eigen gezondheid en het ventileergedrag van bewoners. Van de bewoners die hun woning 24 uur per dag ventileren ervaart 76% de eigen gezondheid als (zeer) goed, onder bewoners die de woning niet ventileren ligt dit aandeel op 70%.

We willen graag weten hoe lang u gewoonlijk op een dag uw woning ventileert. Welke uitspraak past het best bij u?

Bron: O&S Delft, Omnibus 2023

Tevredenheid van Delftenaren met hun leefomgeving

Zijn bewoners tevreden over de buurt? Voelen ze zich veilig in de buurt en hoe is het contact met buurtbewoners? In de voorgaande paragrafen hebben we gekeken naar “binnen”, de woning zelf. In de volgende paragrafen zullen we naar “buiten” kijken; de omgeving.

Een fijne leefomgeving hangt samen met de leefbaarheid van een wijk of buurt.

Wat is leefbaarheid?

Het begrip ‘leefbaarheid’ gaat over alle natuurlijke, fysieke en sociale aspecten van de woon- en leefomgeving.

Algemeen cijfer voor de buurt

Delftenaren zijn tevreden over hun buurt, gemiddeld geven zij hier een **7,3** voor. Dit is constant vanaf 2008. Dit cijfer ligt gemiddeld iets lager onder bewoners van de wijken Voorhof (6,5) en Buitenhof (6,6). Het laagste cijfer voor de buurt wordt gegeven door bewoners van de buurt Gillisbuurt (5,5), gevolgd door bewoners van de buurten Poptahof-Noord (5,6), Buitenhof-Noord (6,0), Afrikabuurt-Oost (6,0), Het Rode Dorp (6,1) en Poptahof-Zuid (6,2).

Ontwikkeling in buurt

Het grootste deel van de Delftenaren geeft aan dat de buurt de afgelopen 12 maanden gelijk is gebleven en zij verwachten hier komende jaren geen verandering in.

In de Omnibusenquête hebben we de mensen gevraagd of de keus opnieuw op de eigen buurt zou vallen, als ze mochten kiezen in welke buurt ze zouden willen wonen: 63% zou dat zeker of waarschijnlijk wel doen, 27% waarschijnlijk of zeker niet en 10% weet het niet.

Het percentage bewoners dat zeker of waarschijnlijk opnieuw voor de eigen buurt zou kiezen, is lager in de wijken Voorhof en Buitenhof (47%). In de volgende buurten is het aandeel nog lager: Gillisbuurt (33%), Buitenhof-Noord (35%), Het Rode Dorp (37%), Afrikabuurt-Oost (37%), Poptahof-Zuid (38%), Poptahof-Noord (43%), Roland Holstbuurt (44%) en Fledderusbuurt (46%).

Tevredenheid met de leefomgeving en gezondheid

Onder inwoners die tevreden zijn met de buurt (d.w.z. een rapportcijfer van 6 of hoger voor de buurt geven) ligt het percentage dat een (zeer) goed ervaren gezondheid heeft hoger (76%) dan onder inwoners die niet tevreden zijn met de buurt (rapportcijfer 5 of lager voor de buurt) (60%).

Ervaren overlast in de buurt

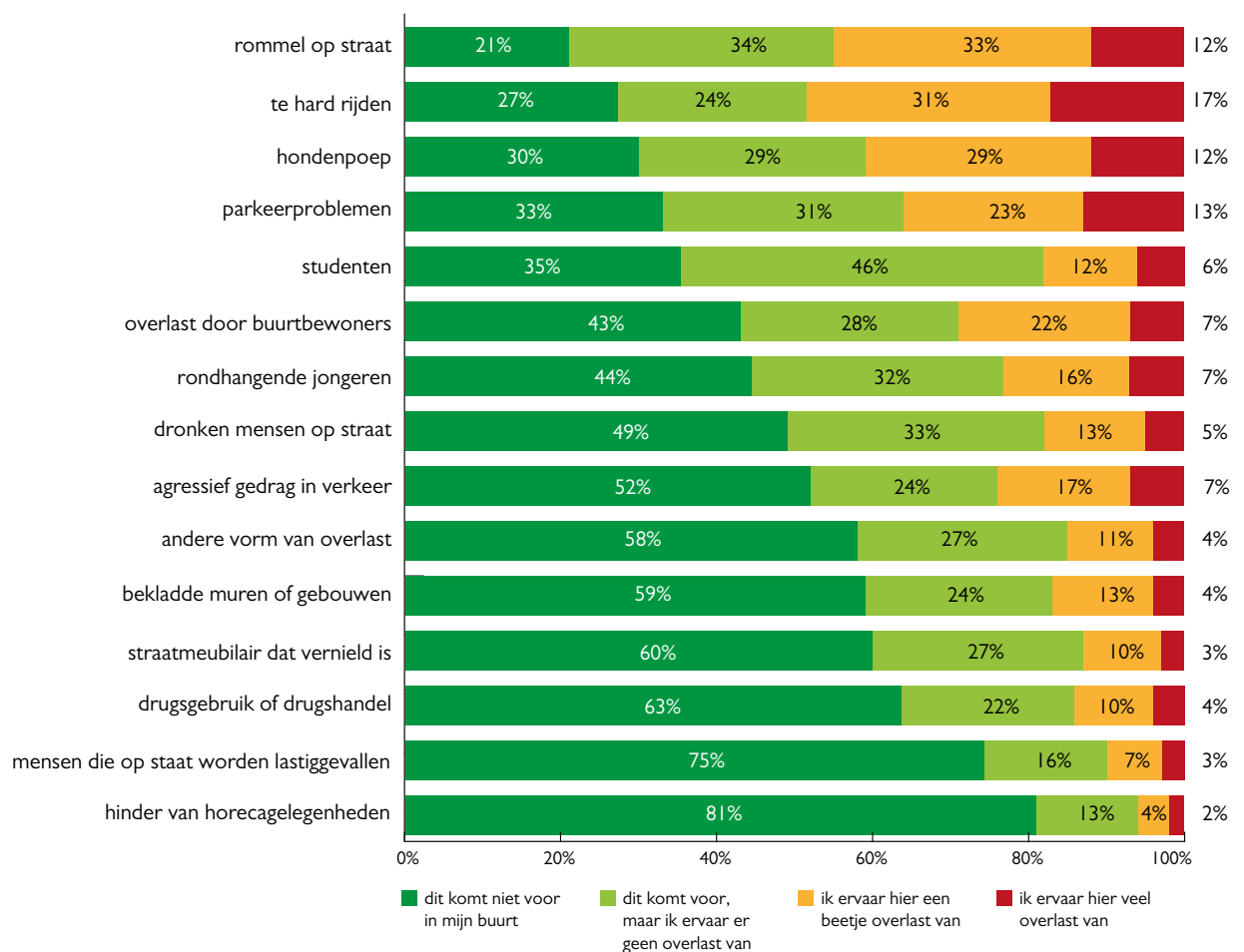
Delftenaren is gevraagd welke vormen van overlast er in de buurt zijn en in welke mate zij hier overlast van ervaren.

Uit onderstaand figuur valt af te lezen wat de meest voorkomende vormen van overlast zijn: rommel op straat (79% geeft aan dat dit in buurt voor komt, waarvan 12% hier veel overlast van ervaart), te hard rijden (komt voor: 73%, 17% ervaart er veel overlast van), hondenpoep (komt voor: 70%, 12% ervaart er veel overlast van) en parkeerproblemen (komt voor: 67%, 13% ervaart er veel overlast van).

Deze vier vormen van overlast worden dan ook het vaakst genoemd als vorm van overlast die als eerste aangepakt moet worden: 22% van de Delftenaren geeft aan dat rommel op straat als eerste aangepakt moet worden, te hard rijden wordt door 18% van de Delftenaren genoemd, 13% noemt parkeerproblemen en hondenpoep.

Welke vormen van overlast ervaart men in de buurt?

Bron: O&S Delft, Omnibus 2023

Rommel op straat	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Hondenpoep
Delft: 22%	Delft: 18%	Delft: 13%	Delft: 13%
Vaker genoemd in de wijk: Wippolder: 25%	Vaker genoemd in de wijk: Voordijkshoorn: 25%	Vaker genoemd in de wijk: Hof van Delft en Tanthof: 16%	Vaker genoemd in de wijk: Vrijenban, Hof van Delft, Wippolder: 16% Voordijkshoorn: 15%
Poptahof-Noord (39%) Afrikabuurt-Oost (38%) Wippolder-Zuid (39%) Gillisbuurt (37%) TU-Campus (36%) Bomenwijk (32%) Kuyperwijk-Noord (30%) Kuyperwijk-Zuid (29%) Harnaschpolder (28%) Westerkwartier (27%) Biesland (26%) Centrum-West (26%) Buitenhof-Noord (25%) Ministersbuurt-West (25%)	Vogelbuurt-Oost (42%) Harnaschpolder (40%) Hoonse Hof (33%) Poptahof-Zuid (31%) Verzetstrijdersbuurt (29%) Ministersbuurt-West (28%) Voorhof-Hoogbouw (25%)	Vogelbuurt-West (25%) Westerkwartier (22%) Ministersbuurt-Oost (21%) TU-Campus (20%) Centrum-West (20%) Indische buurt-Noord (19%) Multatulibuurt (19%) Krakeelpolder (18%) Reinier de Graafbuurt (18%)	Westeindebuurt (25%) Hoonse Hof (24%) Aziëbuurt (24%) Professorenbuurt (21%) Wippolder-Zuid (21%) Indische buurt-Noord (20%) Reinier de Graafbuurt (20%) Olofsbuurt (20%) Ministersbuurt-Oost (18%) Biesland (18%)

Op wijkniveau noemt 25% van bewoners van Wippolder rommel als eerste, voor 25% van de bewoners van Voordijkshoorn is dat te hard rijden, parkeerproblemen zijn voor 16% van de bewoners van Hof van Delft en Tanthof het meest urgent en voor 16% van de bewoners van Vrijenban, Hof van Delft en Wippolder is dat hondenpoep.

In bovenstaande tabel staat voor deze vier vormen van overlast aangegeven in welke buurten bewoners dit graag als eerste aangepakt zien worden. Er moet hierbij opgemerkt worden dat er niet voor elke buurt voldoende respondenten zijn en dat deze gegevens dan ook als indicatie gebruikt moeten worden en er geen harde conclusies aan verbonden kunnen worden.

Verhuizen vanwege overlast in de buurt?

Een derde deel van de Delftenaren (36%) geeft aan plannen te hebben om binnen twee jaar te verhuizen.

Voor 9% van deze groep is overlast in de huidige buurt een reden om te verhuizen.

Voor bewoners van de wijk Binnenstad bestaat de overlast met name uit geluidsoverlast en afvalverwijdering. Bewoners in de Vrijenban ervaren met name overlast van burens en buurtbewoners. In Hof van Delft bestaat de overlast uit geluidsoverlast en overlast van studenten. In Voordijkshoorn betreft het geluidsoverlast en overlast van burens en in Tanthof overlast van burens. In Voorhof gaat het voornamelijk om geluidsoverlast (van burens en van verkeer) en overlast door studenten. In Buitenhof veroorzaken burens en de vervuiling in de wijk overlast. In Wippolder lijken vooral de studenten en burens de veroorzakers van de overlast.

Spreekt men elkaar aan op overlast in de buurt?

Ruim een derde van de Delftenaren (35%) spreekt mensen aan als ze overlast in de buurt veroorzaken. Ten opzichte van 2015 is de groep mensen die dit doet geleidelijk aan kleiner geworden (2015: 50%, 2017: 49%, 2019: 47%, 2021: 43%).

Voor elke wijk geldt dat het aantal bewoners dat mensen aanspreekt kleiner is geworden t.o.v. 2015. In de wijken Voorhof (19%), Tanthof (17%) en Buitenhof (17%) is de afname het grootst.

In de volgende buurten zijn de bewoners het minst geneigd om anderen aan te spreken: Voorhof-Hoogbouw (20%),

Mythologiebuurt (22%), Poptahof-Zuid (24%) Kuypervijk-Noord (24%).

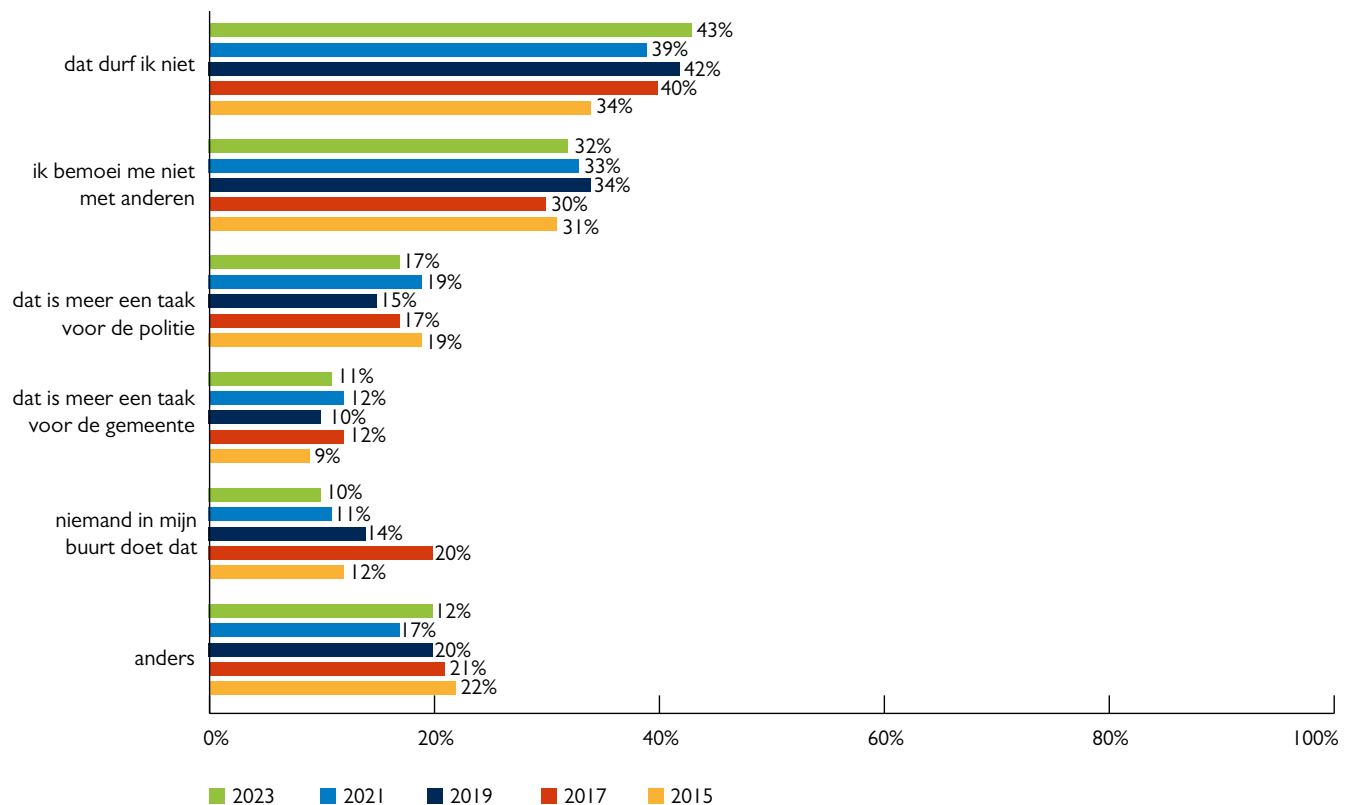
Over het algemeen spreken jongeren andere mensen minder snel aan op het veroorzaken van overlast dan gemiddeld (18 t/m 24 jaar: 20%, 25 t/m 34 jaar: 28%).

Redenen om mensen niet aan te spreken

Bewoners die mensen niet aanspreken op overlast geven met name aan het niet te durven (43%) of zich niet met anderen te willen bemoeien (32%). Een kleiner deel (17%) geeft aan dat het meer een taak van de politie is, 11% vindt dit meer een taak van de gemeente en 10% zegt dat niemand in de buurt dit doet.

Redenen om mensen niet aan te spreken als ze overlast in de buurt veroorzaken (berekend op aandeel dat dit meestal niet/nooit doet). Vergelijking 2023 - 2021 - 2019 - 2017 - 2015

Bron: O&S Delft, Omnibus 2023, 2021, 2019, 2017 en 2015

Veiligheidsgevoel onder Delftenaren

Leefbaarheid wordt in sterke mate bepaald door het **veiligheidsgevoel**.

De veiligheidsbeleving geeft aan hoe veilig bewoners zich voelen in hun buurt. De mate waarin bewoners zich veilig voelen, heeft invloed op het doen en laten en daarmee op hun bewegingsvrijheid. Veiligheidsbeleving hangt samen met de fysieke kwaliteit van een locatie of leefomgeving. Maar zij hangt ook samen met de sociale kwaliteit (nodigt de omgeving uit tot sociale interacties) en het aantal en niveau van de aanwezige voorzieningen (zoals straatverlichting, sport- en speelfaciliteiten en winkels).

Van alle Delftenaren voelt **86%** zich veilig in de eigen buurt. Dit is vanaf 2008 constant. Bewoners van de wijken Binnenstad (94%) en Voordijkshoorn (94%) voelen zich in grotere mate veilig en bewoners van Voorhof (70%) en Buitenhof (76%) in mindere mate.

Met name in de buurt Poptahof-Noord (52%) en Gillisbuurt (57%) is het veiligheidsgevoel een stuk lager dan gemiddeld.

Verbondenheid - veiligheidsgevoel

Het veiligheidsgevoel in de buurt kan samenhangen met een gevoel van verbondenheid met de buurt. Bewoners is de stelling “Ik voel me verbonden met deze buurt” voorgelegd. Uit onderstaande tabel blijkt dat gemiddeld 86% van de Delftenaren zich veilig voelt in de eigen buurt. Onder bewoners die het (zeer) eens zijn met de stelling “Ik voel me verbonden met deze buurt” ligt dit percentage hoger, namelijk op 95%. Onder bewoners die zich niet verbonden voelen met de buurt ligt dit percentage lager, namelijk op 71%.

Veiligheidsgevoel in en verbondenheid met de buurt

Ik voel me verbonden met deze buurt	ik voel me veilig in mijn buurt	ik voel me niet veilig in mijn buurt	weet niet/ geen mening
(zeer) eens	95%	2%	3%
neutraal	88%	4%	7%
(zeer) oneens	71%	14%	15%
weet niet	78%	3%	19%
Gemiddeld voor Delft	86%	6%	8%

Bron: O&S Delft, Omnibus 2023

Maken bewoners zich zorgen om zelf slachtoffer te worden van een misdrijf?

Drie op de tien Delftenaren maken zich veel/enkele zorgen om zelf slachtoffer te worden van oplichting via internet. Ongeveer evenveel inwoners van Delft zijn bang voor inbraak.

Voor deze beide vormen van criminaliteit geldt dat vrouwen zich hierover meer zorgen maken dan mannen en dat jongeren hier minder zorgen over hebben dan ouderen. Over de andere vormen van criminaliteit maakt men zich iets minder zorgen.

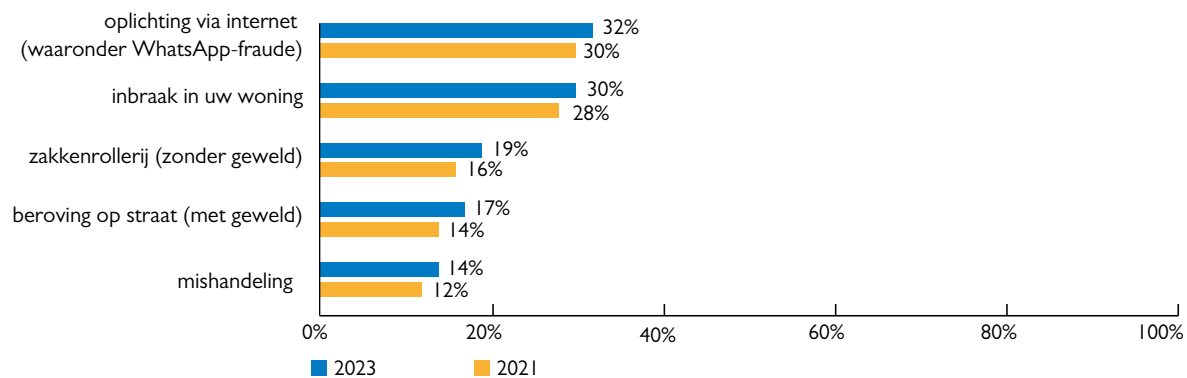
Zich gediscrimineerd voelen

Van de Delftenaren voelt 67% zich nooit gediscrimineerd in Delft, 12% vaak/soms.

Bewoners uit de wijken Voorhof en Buitenhof voelen zich in grotere mate wel eens gediscrimineerd (vaak/soms: 16%, nooit: 59% Voorhof, 62% Buitenhof). Dit heeft mogelijk te maken met het feit dat er in deze wijken meer bewoners met een (niet-) westerse achtergrond wonen; 77% van de Nederlanders voelt zich nooit gediscrimineerd, onder westerse Delftenaren ligt dit percentage op 64% en onder niet-westerse Delftenaren op 41%.

Ik maak me veel/enkele zorgen om zelf slachtoffer te worden van ...

bron: O&S Delft, Omnibus 2023

Sociale leefbaarheid

De sociale leefbaarheid heeft betrekking op de kwaliteit en omvang van sociale verbanden, de gangbare omgangsvormen en de beeldvorming van de bewoners over elkaar.

Mening over buurtbewoners

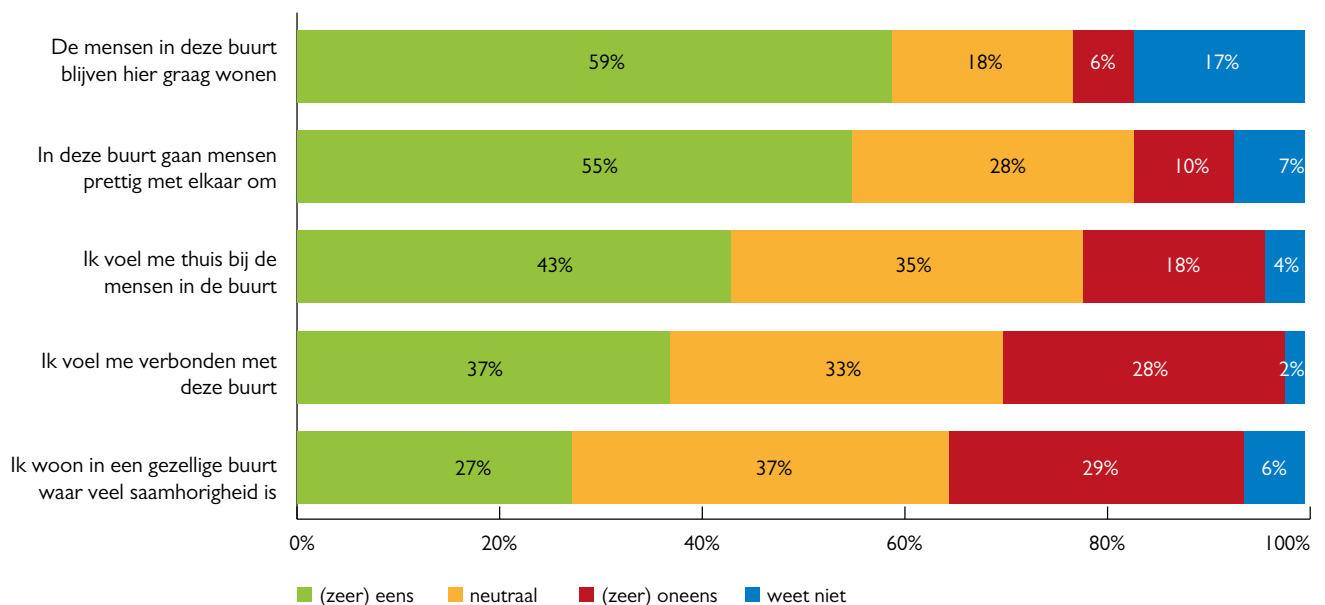
Tevredenheid over de leefbaarheid in de buurt kunnen we ook aflezen in onderstaande figuren. Er zijn diverse stellingen over de buurt en buurtbewoners voorgelegd en deze brengen in beeld hoe Delftenaren over de buurt en hun buurtbewoners denken.

Zes op de tien inwoners zijn van mening dat de mensen in de buurt daar graag blijven wonen (59%) en dat de mensen prettig met elkaar om gaan (55%). Iets minder dan de helft voelt zich thuis bij de mensen in de eigen buurt (43%).

Ruim een kwart van de bewoners (28%) voelt zich niet verbonden met de buurt en vindt niet dat hij/zij in een gezellige buurt met veel saamhorigheid woont (29%).

Meningen over buurtbewoners (1)

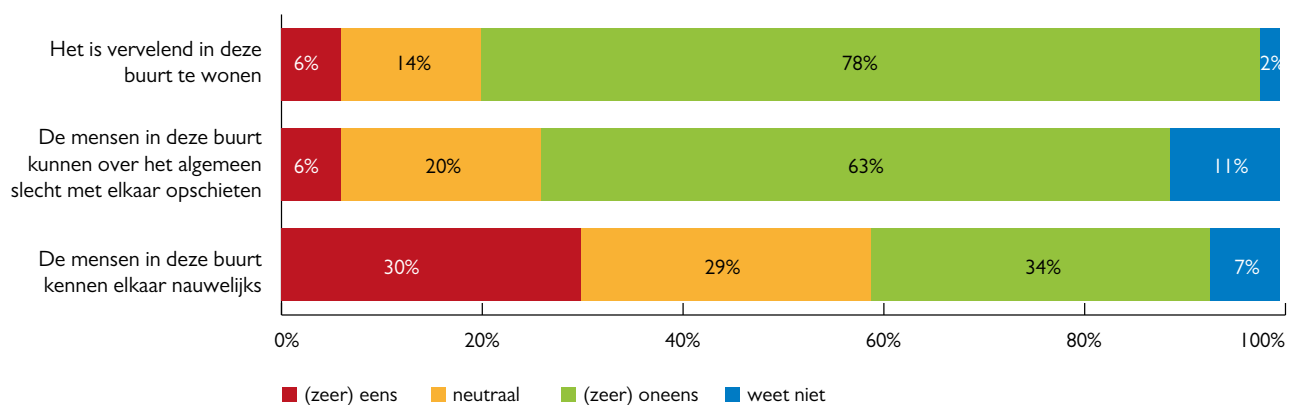
bron: O&S Delft, Omnibus 2023

Volgens 30% van de bewoners kennen de mensen in de buurt elkaar nauwelijks.

Meningen over buurtbewoners (2)

Bron: O&S Delft, Omnibus 2023

Samenhang van de buurt

Aan de hand van een viertal stellingen over de buurtbewoners (De mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks, In deze buurt gaan mensen prettig met elkaar om, Ik voel me thuis bij de mensen in deze buurt en Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is) is de gemiddelde samenhang van de buurt berekend. In 2023 ligt deze op een 5,5.

De wijk met de minste samenhang is Voorhof (4,6). In de volgende buurten in deze wijk is de samenhang erg laag: Poptahof-Zuid (4,0) en Voorhof-Hoogbouw (4,2). Mythologiebuurt (4,5) en Roland Holstbuurt (4,5).

Ook de wijk Buitenhof scoort laag op het aspect samenhang (5,1). Dit geldt vooral voor de buurten Gillisbuurt (4,8), Reinier de Graafbuurt (4,8) en Buitenhof-Noord (5,0).

In de wijk Wippolder is de samenhang in 2023 afgenomen (5,2) ten opzichte van voorgaande jaren (gemiddeld een 5,6). Dit geldt met name in de buurten TU-Campus (4,5) en Wippolder-Zuid (5,0).

Gebruikte bronnen:

- [Leefbaarheid en veiligheid | Delft | GGD Haaglanden Gezondheidsmonitor](#)
- Samen werken aan Delft, coalitieakkoord Delft 2022-2026
- O&S Delft, Omnibus 2023 en 2021